

Filòsofs d'estiu, 2: Plató comunista

JOAN FRANCESC
MIRA

L'any 2012, Alain Badiou va publicar una versió de *La República* de Plató, entre traducció, filosofia personal i fantasia literària, que ell mateix va presentar com el Plató més autèntic, posat al dia (o més ben dit al segle: al segle XXI) segons el pensament del traductor, que considera el filòsof grec com a promotor o ideòleg de "la verdadera llibertat", i considera que el seu propi text de la *República* té una "fidelitat superior" a Plató que si fóra una versió fidel del grec. Amén. Certament, Badiou, gran mestre o profeta del pensament més radical (admirador de Stalin i de Mao, mig anarquista, i creient fidel en la maldat intrínseca del capitalisme i en la bondat celestial d'un futur comunisme perfecte), es troba del tot capaç de renovar o refer el text platònic, a base d'adaptar-lo al seu gust, afegir, suprimir, alterar, canviar paraules, frases, personatges i conceptes, amb la saludable intenció d'adaptar-lo a la seua pròpia ideologia política: la crítica demolidora d'una falsa democràcia (la nostra, és clar) totalment sotmesa a l'oligarquia financera, i la fe en un paradís de ciutadans iguals i lliures on tot serà de tots i tots serem feliços en el comunisme universal i compartit. No és aquesta l'única "adaptació" sorprenent, atès que en realitat es tracta de *la República* de Badiou més que de la de Plató, fet del qual el "traductor" es justifica, alhora que n'està ben pagat, ja que considera expressament que el seu llibre és ben superior a l'original. Començant per l'ordre i el contingut dels capítols, que Badiou altera sense escrúpols, i els reordena i retalla "segons el que jo pense

que és el seu ritme verdader". Badiou mateix explica que, en primer lloc, s'esforçava a comprendre cada frase o fragment en grec, i llavors en feia la seua versió: confessa que sovint s'allunya una mica massa "de la lletra del text original, però sostinc que aquest allunyament respon a una fidelitat filosòfica superior." I això, francament, sí que és una novetat absoluta: el traductor que altera l'original per donar-li el sentit que ell creu que hauria de tindre! I més encara, confessa que "*De-ci, de-là, quelques phrases grecques ne m'ont pas inspiré*"... i per tant les elimina sense cap problema. I sense remordiments, com el capítol VIII, on "*tout un passage est purement et simplement remplacé par une improvisation de Socrate qui est de mon cru*". Un Sòcrates-Badiou de collita pròpia, i el lector ja en farà el que voldrà: si el traductor (?) és superior a l'autor, no hi ha problema.

Ja va bé que Badiou "modernitze" alguna de les imatges clàssiques, com la cèlebre caverna del mite, convertida en

una sala de cinema, on els espectadors són presoners del sistema mediàtic i publicitari contemporani, i altres coses per un estil. Una altra cosa és afirmar que, en l'Estat ideal de Plató, la comunitat dels "guardians" (és a dir, els militars i els magistrats) represente "un univers típicament comunista": absència de propietat privada, una vida on només compta el bé comú, una organització absolutament col·lectiva... i la submissió total de l'individu als governants. Fins i tot en els aspectes més íntims de la (inexistent) vida privada, com ara la relació entre els sexes, reduïda a copulacions reglamentades dirigides a la millora corporal i moral (?) de l'aristocràcia dirigent. Comunisme sí, però només per a aquesta elit tancada i dominant. La resta, el poble o massa, ni apareixen ni compten per a res, excepte per treballar i mantenir els militars i els governants. I així comença el Llibre VIII: "I doncs, Glauco, estem d'acord que en un Estat governat com cal les dones han de ser comunes, i comuns els fills i el conjunt de l'educació, i igualment comunes les ocupacions en la guerra i en la pau, i els sobirans han de ser els millors en la filosofia i en les coses de la guerra?". "Sí, hi estem d'acord", digué. "I també hem acceptat que els governants que ocupen el poder han de guiar els soldats i instal·lar-los en els allotjaments que hem indicat abans, comuns a tots, on ningú no tindrà res propi..." "Sí", respongué, "recorde que pensàvem que ningú no havia de posseir res d'allò que tenen els altres, i que com a atletes de la guerra i guardians, rebrien anualment dels altres ciutadans una compensació per al seu manteniment, a canvi de la defensa pròpia i de la ciutat..." Traducció meua, no de Badiou, el qual, amb perfecta sinceritat, confessa: "*En somme, tout ce qui penche de manière explicite pour l'aristocratie, je l'ai filtré, pour ne garder que le meilleur, c'est à dire ce qui s'apparente au communisme*". Un exemple perfecte d'honestedat intel·lectual.

«COMUNISME SÍ, PERÒ NOMÉS PER A AQUESTA ELIT TANCADA I DOMINANT. LA RESTA, EL POBLE O MASSA, NI APAREIXEN NI COMPTEN PER A RES, EXCEPTE PER TREBALLAR I MANTENIR ELS MILITARS I ELS GOVERNANTS.»